

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezusovega. Cena: doma na skupni naslov, če se do 31. marca plača cela naročnina, 25 D., na posameznoga 30 D., če se do 31. marca ne plača celonaročnina, je cena Novin na skupni naslov 30 D., na posameznoga 35 D. Amerikanci plačajo za novine štiri dolare s M. listom i kalendarom vréd. Naročajoči plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvoje v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovanske Krajine

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm² 75 par; 1/4 strani dobi 200/0, 1/2 strani 250/0 i cela stran 300/0 popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet recsi 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Delavec.

Mi mámo radi svoj kráj. Nišče se ne loči rad od njega. Či je li mogoče, vsakš rad ostane doma i samo velka sila žené naše lúdi po sveti. Za stálno pa malo što od nás zapústi svoje domovanje, či je li mogoče, povrne se nazáj či prle nej, na stára leta.

Naša krajina je siromaška. Túdi či nam razdelijo vso gosposko zemlo, kelko je ešče jeste, nemre nam dati vsem krúha zadovolé. To nas rávno žené po sveti. Naša zemla nam nemre dati zadosta krúha. Telo i roke so zdrave, delali bi, ali zemle je premalo. Krúh pa čakamo za zdaj samo od zemle.

Zemla.

Nikaj svetoga je ta reč v naši vústaj. Strašno smo navézani na zemlo. Vse dobro i vse húdo ka je v nas, je združeno z zemlov. Kelko zemle má šteri, po tom ga sodimo i po tom ga cenimo. Za zemlo smo pripravljeni dati vse. Za zemlo toži brat brata, zavolo zemlé vzdigne dete roko proti svojemi stariši. Zavolo zemlé gratamo slepi i iščemo vso srečo i vse bogastvo samo v zemli. Grešno smo navezani

na zemlo, zato je zemla za nas najvéckrat nesreča.

Srečen delavec.

Tam v Palestini, daleč od naše krajine je živo delavec. Tesar je bio. Nej je meo zemlé. Málo hižičko je meo pa mogoče nikelko ográčka. Túdi družino je meo. Čuvao i hráno je Mater s Sinom. Bogastva je nej bilo, v največkem siromaštvu je živo. S svojim delom je zaslužio telko, da je mela vsa družina prosto hrano i čisti prosti obleč. Njegovo srce je nej bilo navézano nej na zemlo ne na drugo svetno bogastvo. Záto je bio srečen. Poštúvao je tistiva, za šteriva je skrbo pa túdi Sin z Materjov ga je poštúvao i lúbo. Nigdar je nej prišlo v toj družini navkriž. Boži mir i blagoslov je plavao nad vsem delom i siromaštvom té družine.

Bio je to sveti Jožef, patron delavcov. Nej je dobo bogastva po svoji starišaj, ne po tistoj velkoj Materi, štera njemi je bila zročena v varstvo, pa túdi Zveličar, vsemogoči, je nej delao čúde v družinskem življenji. Sam je skrbo, z delom svoji rok, da je prehrano sebe, i tistiva, šteriva sta bila njemi zročeni.

Pa družina mála je nej trpela

glada, vladalo je v njoj zadovolstvo i mér.

Túdi pri nas je to mogoče.

Istina je, mi radi delamo i smo túdi z malim zadovolni ali dostakrat ne dobimo niti dela. Zdravi smo pa bi radi delali, ali ne dobimo dela, štero bi bilo za nas. Domá mamó premalo zemlé i zato mislimo, da shaja túdi vse naše siromaštvo od toga, ar nemamo zemlé.

Na jezere naši lúdi potúje vsakše leto iz naše krajine na polska dela. Na vsej vékši imanjaj v našoj državi najdemo med navadnimi polskimi delavci naše lúdi. Vogrska se v zadnjem časi brani naši lúdi ali je pa tak slabo pláča, da májo samo škodo či idejo tá. Nemčija si je znova zaželela naše lúdi za polsko delo, v Južno Ameriko se trumoma selijo. Najvéckrat je pa naš delavec vsešerom sposoben samo za polska dela, zato v drugi mestaj, po fabrikaj ali meštrijaj najdemo malo naši lúdi. Pa nej mogoče záto, ka naši lúdi je za takša dela ne bi bili pripravljeni, nego záto ár so se nej navčili nikšega drugoga dela kak polsko. Naši lúdi so cilo pri različni meštrijaj jako prilični nego naša napaka je v tom, da čakamo vse samo od zemlé.

S toga rávno največkrat izhaja túdi naše siromaštvo.

Pred drugimi ščemo biti premalo sami svoji, pred domačimi pa preveč. Domá dostakrát ščemo od siromaškoga očo zadnji plúgec zemlé na pét delov razdeliti, samo naj bi bio kem prlé vsakš svoj gospodar, na drugoj strani si pa sami več nikaj ne vemo naprej pomagati i čakamo pomoči od drugi. Čúli smo od svétvga Jožefa, da je túdi nej meo zemlé, pa je preživlao svojo družino z meštrijov i družina je živela v zadovolstvu i mér, prosto siromaško življenje. Med nami pa, šteri začne kakšo meštrij, tisti bi rad pri tom velko gospodarstvo špilao, či pa nemamo zadosta zemlé, te pa iščemo pomoč pri paleri i vse rešenje na polaj v Belji, Ameriki, i drugi krajaj.

Sezonsko delo nas samo vničavle.

Vse svoje mlade i zdrave moči damó túhinskoj zemli, tújim lúdem v hasek. V celom cvetočem sunčnom leti zaslužímo telko, da nam za zimo komaj dojde. Gd več nemremo hoditi na takša dela, pošlemo pálig svojo komaj doraslo deco, da dá rávno tak vse svoje moči túhinskoj zemli, na stára leta pa ostane brez moči

Za bodočnost Sobote.

4. b) Drž. realna gimnazija.

Dnes v našem mestu že nega človeka, šteri se ne bi zavedao, kakše važnosti je gimnazija za Soboto. Gimnazija da vsoj sobočkoj mladini, ne glede na to, či je bogati ali siromaški starišov, priliko, da se izobrazi. Vnogo, lahko pravimo skoro večina sobočke mladine bi se iz osnovne šole ne šla naprej včit, či njim Sobota sama ne bi dala té prilike. Odkrito lahko povemo, da je kultura stuba Sobote nej bila pred tem, pa túdi ešče zdaj nej posebno visika. Edino gimnazija lahko napravi to, da se Sobota v tom poglédí bole dvigne.

Znamo túdi, da od gimnazije nemajo haska samo dijaki, nego vsi stanovi v Soboti. Od gimnazije dobiva Sobota istinsko varaško lice. Istina, to se dnes ešče ne vidi v vekšoj meri, vidlo se pa bo to te, gda bo naša gimnazija popuna i bo mela že nikelko tradicije za seov. Te bomo lahko v punoj meri ponosni na njo.

Čitudi so časi za njo jako neprillični, se itak razvija naša gimnazija ešče jako dobro. So težave, štere pa lúbenzen do gimnazije vse premaga. Včasí je pa cilo dobro, da nejde vsigdar vse gladko. Či bi vsigdar šlo vse po našoj volji, gotovo ne bi znali vsigdar ceniti ka nam je i ka nam

mora biti gimnazija. Tak majo túdi senčnate strani svoje dobro.

Dnes sta v poglédí naše gimnazije najbole važnivi pitanji izpopolnitev v osemrazredni zavod i pitanje nove zidine za gimnazijo, ar je ta zdajšnja premala.

Naša gimnazija ma dnes 7 razredov, od šteri majo štirje nižiši razredi vsakš po dva oddelka. Vsi razredi so pa nej državni, ar zdržavle V. i VII. razred. Lokalni šolski odbor, šteri se je zavolo toga ustanovo. Dva razreda na našoj gimnaziji sta teda privatniva i sobočka občina má dovoljenje, da odpre túdi VIII. razred. Letos se je za VIII. razred to nej zgodilo, ar je obrvim nej bilo zadosta sredstev za to, obrdrugim bi pa túdi za dijake ne bilo dobro či bi se selili pred maturov iz Lublane nazaj v Soboto. Prišestno šolsko leto se pa odpre túdi osmi razred na našoj gimnaziji, túdi či v tom časi država ešče ne sprime naše gimnazije med popune osem razredne.

Da bomo meli v Soboti popuno gimnazijo, je gotovo, nego nevemo, či se to zgodi že s prišestnim šolskim letom ali pa komaj ešče za nikelko let. Znamo pa, da se bo to zgodilo ar je to življenska potrebščina naše krajine, ar se naše lúdstvo toga zaveda i gimnazijo želi i zahteva i toj zahtevi bo túdi država prle ali sledi morala ugoditi. V toj veri i vüpanji v sami sebe smo nepremagljivi.

Od nove gimnazijske zidine se je do zdaj ešče nej gučalo razen v ednom članki v naši Novinaj. Na našoj gimnaziji je 312 dijakov i dijakinj v sedmi razredaj z 11 oddelki. Na državni razredaj je 280 v V. i VII. privatnom razredi pa 32 dijakov i dijakinj. V gimnazijskoj zidini je pa samo 8 šolski sob, tak, da je lokalni šolski odbor morao za dijake dobiti dve sobi ešče v evangeličanskoj šoli, edne sobe je pa nej mogao dobiti, tak da VII. razred ma svoje včenjé zdaj po poldnévi, ka je tak za dijake kak za gg. profesore v vsej pogledaj jako neprillično.

Ne ostane teda drugo — ar bo število dijakov nikelko časa ešče izdak naráščalo — kak misliti na to, kak pridemo najprlé do nove, zadosta velke gimnazijske zidine. Po mišljenji strokovnjakov, se dnešnja gimnazijska zidina nemre na više zdignoti pa túdi razširiti nej natelko, da bi odgovarjala vsem modernim zahtevam gimnazije. Je pa ešče edna rešitev, na štero se túdi resno misli.

Soboti je krvavo potrebna túdi osnovna šola. Dnešnja šola, kak smo že pisali od njo, je za drugo nej kak za podreti. Kem prle se odseli naša deca iz te šole, telko bogše za njé. Odgovarjala bi pa potrebam osnovne šole v punoj meri zdajšnja gimnazijska zidina. Se naj se preseli osnovna šola, za gimnazijo naj se pa postavi na drugom mestu primerna zi-

dina. Pri takšoj priliki bi se rešili dve važnivi pitanji za Soboto i za vso našo krajino, naednok.

Od toga, gde naj bi stala nova gimnazijska zidina, se naj resno guči. Sobočka občina je dala ekspropriirati v bližini zdajšnje gimnazije, vekši kompleks veleposestniške zemle za svoje potrebe. Tak bi lahko stala nova gimnazija mogoče na tom mestu, ali pa na mestu stare osnovne šole; tú bi se morala odkúptiti ta hiža med občinskov hižov i starov šolov. Tak bi na tom mestu lahko stala v istom redi kak občinska hiža lepa dvonadstropna gimnazijska zidina z zadosta velikim dvoriščom. Druga prilika bi bila túdi, či bi občina odkúpila park i grad. Túdi na periferiji parka so lepi prostori za vékše zidine, med šterimi bi lahko mela túdi gimnazija svoje mesto. Od toga pa ešče ščemo gučati, gda bomo pisali od regulacije naše Sobote.

Kak vsa druga pitanja, tak se mora túdi gimnazijsko pitanje obravnavati s pametnim pogledom v bodočnost. Pred očmi moramo meti, da je gratala Sobota naednok iz maloga kraja, jako važno obmejno središče. Záto je nikak nej vseedno nej z našega krajevnoga pa túdi nej z državnoga stališča, kakše bo to središče. Sobota mora včiniti svojo dužnost, štero njoj naloga njeni dnešnji položaj. I med prvimi temi dužnostmi zavzema gotovo prvo mesto, skrb za gimnazijo.

domá. Naprej nikaj več ne skrbimo. Dukeč smo močni, hodimo sami na delo, gda moči zgubimo, pošlemo svojo deco

Kam nas pa to pripela?

Ali mislimo vekivečno hoditi na sezonska dela? Ka pa, či se nam vse to ednok zapre?

V Belji se nas že čiduže bole branijo. V Nemčijo se je od začetka čulo da bo šlo iz naše krajine 1000 ljudi, sledi so pravili, da samo 400, zdaj smo pa dobili od velikoga župana pismo, da ji bo šlo iz cele države komaj 500 delavcov v Nemčijo na polsko delo. V Argentniji v kratkom tūdi nede trbelo več polski delavcov ar že od tej, šteri se zdaj tam, vnogi nemajo nikšega dela, i na jezere ljudi živé v največšem siromaštvu.

Kak si pa te naj pomagamo?

Naša država je bogata i či bi meli v njoj od vsega začetka dobro gospodarstvo i prave ljudi na ravniteljski mestaj, bi lahko vse naše ljudi preveč dobro prehranila. V južni krajini naše države so veliki kompleks zemlé šteri čakajo gospodarov i delavcov. Zemlé mamó telko, da bi je lahko dobili vsi zadovolé tūdi či bi tak perovneli za zemlov, kak naši ljudje. Nego to bi se moglo zgoditi komaj v vnogo letaj i tak, da bi meli na ravniteljski mestaj istinske velke ljudi.

Zato si zdaj, či od njiv nemamo več vnogo čakati, od države tūdi nej naskeri, začnimo resno premišlávati, kak si naj sami pomagamo.

Tūdi sezonski polski delavci bi si lahko pomagali.

Naši delavci znajo na njivaj dobro delati, drūgo pa skoro nikaj nej. Okoli sedem jezero delavcov ide iz naše krajine vsako leto, pa ta vojska nema nikše moči. Ali smo si že gda premišlávati, kakša vojska je to sedem jezero ljudi, či bi meli ednoga svojega voditelja, šteri bi to silo znao dobro voditi? Zdaj pa lahko tej sedem jezero ljudi vodi za nos kakši štéč nepošteni človek i je nori po miloj voli, njim trga plačo, davle slabo hrano, pa nišče nema moči da bi se tomi proti postavó. Či eden ali drūgi kaj muvi proti krivicam, štere se njim godijo, se boji, da ga paler ne vrže z dela i ne pošle domo brez plače. Tak so raj vsi tiho i trpijo kak živina največše krivice.

Zdaj si pa mislimo, da bi si ustanovilo tej sedem jezero delavcov edno društvo, štero bi oblast potrdila, i štero društvo bi naj melo za svojega predsednika kakšega vučenoga, poštenoga i dobroga srca človeka. Té predsednik bi znao vsigdar za vse svoje ljudi kama so odišli na kakše delo, kelko ji je šlo vkūp i s kakšim palerom so šli. On bi meo na skrbi vse delavce i či bi se komikakša krivica gde godila, bi samo njemi naznalo i on bi vse vréd spravo delavci se pa niti ednomi nikaj ne bi zgodilo.

Takše delavsko društvo lahko prosi oblast za pomoč i podporo pri svojem deli, skrbi delavcom za delo, lahko napravi, da so tūdi polski delavci zavarovani kak drūgi meštarski delavci, da se delavci kaj navčijo i sto i sto drūgi potrebščin. Vsakši delavec bi na leto plačao pár dinarov za društvo i društvo bi delavcom vnogo spravilo.

I ka bi si mi mislili, ka je potrebno za edno takše društvo? Nikaj drūgo, kak začnóti i je ustanoviti. Vse drūgo bi se že samo od sebe naprej razvijalo.

Či indri nej, pri uredništvu Novin bi si lahko kaj od toga pogučali.

Ka pa naj domá včínimo?

Pravili smo že, da polsko sezonsko delo naše ljudi samo vničavle, zato se moramo kem prle poprijéti kakšega bole stalnog žitka, kak pa hoditi vsakše leto po Slavoniji. Nego pri tom smo nekam trdi. Ne vūpamo si nikaj začnóti. Večino trgovin v našoj krajini majo v svoji rokaj Židovje ali pa ljudje, šteri so prišli iz drūgi krajov k nam. Sami ne vūpamo nikaj novoga začnóti. No, kmečke hranilnice se hvála Bogi lepo širijo med nami, zadrug pa ešče izdak nemamo skoro nikaj. Dostakrat nam kakšo reč naravnost na lampe položijo, pa neščemo vzeti.

V našoj krajini bi se na priliko strašno lahko razširila gojitev svile, ka bi našim ljudem vnogo penez prinašalo. Dela da samo pet tjeđnov na leto, ali komaj ništerni so začnóti lani to delo. Či je leto količkaj dobro, lahko

edna družina zasluži v ednom meseci 8000 Din.

Ka trbej za to? Male beličice se dobijo k šenki, malin je pa v našoj krajini za svilorejo itak zadosta. Za našo krajino deli beličice pa vse potrebno ka mora k tomi znati, Cvetko Ščuka profesor na gimnaziji v Soboti, pa tūdi uredništvo Novin bo šlo ljudem na roko, šteri ščéjo to gojiti.

Te gospod je lansko leto začno s svilorejov v našoj krajini. Meo je na razpolago 250 gramov beličic ali sviloprejkina semena. Lūdje so vzeli samo 100 gramov, drūge je pa morao z g. Babičom sam gojiti. Pridelali so vsi vkūp 270 kil svilobub, štere so mele lani jako slabo ceno 30 Din za kilo. Tak so dobili za to malo ceno prek 8000 Din, ka pa lahko edna sama družina dobi či skrbno gojijo. Zato so tisti, šteri so gojili že lansko leto, letos palig prosili za seme.

Da se odgoji 25 gramov semena, mora biti do 10 odrasli malin (te sviloprejkine gosonice jejo namreč malinovo listje). Zato bi trbelo kre našj cest maline bole saditi kak pa sekati. Seme se dobi do konca toga meseca, pa tudi malinove cepike 2 do 3 leta stare, vse kšenki. Zglasiti se trbej samo na gimnaziji pri g. prof. Ščuki. Iz 25 gramov semena se lahko zgoji do 70 kil svilobub, ka bi prineslo po lanskoj ceni do 2000 Din pa ešče več.

Povedali smo samo edno priliko. Ešče sto pa sto prilik je, gde bi se lahko poprijali drūgoga dela domá kak pa, da bi nosili svoje mlade moči po tūhinski polaj.

Kelko bo mesta v naši Novinaj, bomo od tej reči ešče več gučali, v nevolaj se pa spomnimo patrona delavcov i se potrudimo, da bomo hodili po njegovej poti.

NEDELA.

(V posti štrla.) V tisti časaj, šo je Jezuš prek morja Galilejskoga, to je Tiberijskoga. I nasledūvala je njega velka vnožina, ar so vidli čūde, štere je delao med betežniki. Teda je šo Jezuš na breg i sedó tam z vučeniki svojimi. Bio je pa blūzi Vūzem, svétek Židovski. Gda je teda podigno Jezuš

oči i vido, da prihaja velka vnožina k njemi, je pravo Filipi: »Gde kūpimo telko krūha, da bi tej jedli?« To je pa pravo skūšavajoči njega, ar je sam znao, ka včini.) Filip njemi je odgovoro: »Za dvesto denarov njim ne dojde krūha, da bi vsakši kaj malo dobo.« Veli njemi eden njegovu vučenikov Andraš, brat Simona Petra: »Je tū mladenc, šteri má pét ječmenovi krūhov i dve ribi. Ali ka je to med telike? Jezuš je pa pravo: »Velite ljudem sestí.« Bilo je tam vnogo trave. Seli so teda možki okoli pet jezero po računi. Vzao je teda Jezuš krūhe, je blagoslovo i razdelo med sedeče; ravno telko tūdi rib, kelko so šтели. Gda so se pa najeli, pravo je vučenikom svojim: »Vkūp poberte drobtinje, štero je ostalo, naj ne prejde!« Pobrali so záto, i napunili 12 košar z drobtinjom peti ječmenovi krūhov, ka je ostanolo tistim, šteri so jeli.

Gda so zato ljudje vidili čūdo, štero je včino Jezuš, so pravili: »To je istinsko prorok, šteri ma prití na svet.« Gda je pa Jezuš spoznao, da ščéjo prití, da bi ga zgrabili i za krala postavili, je odišao pálig na breg sam.

Navuk: Brez božega blagoslova je prazno naše delo.

Sv. Jožef.

Med Slovenci je že od nigda bila jako razširjena čast sv. Jožefa. Slovenci prek Mūre so ga častili za svojega patrona i na njegov den so že pred bojnov meli tam prek vsigdar svétek. Pri nas smo nej ravno od zvūna svetili té dén itak se je pa naše lūdstvo z velikim zavūpanjom obračalo vsigdar k zmožnomi glavari svete družine. Nega hiže v našoj krajini pa tūdi nej cerkve, gde ne bi najšli njegove podobe ali oltara njemi posvečenoga. K svetomi Jožefi v Celje je naše lūdstvo že od nigda rado romalo.

Svetoga Jožefa čestimo za svojega patrona i za pomočnika v vsej nevolaj. V Bogojini so zidanje nove cerkvi zročili varstvi sv. Jožefa i bo meo postavljeni v toj cerkvi tūdi oltar na ednom izmed najlepši mest. Sveti Jožef lje podpora družin i zavetnik svete Cerkve.

Je pa te mogočen priprošnik boži tūdi ešče v posebnoj vrsti patron vse naše krajine. On je lūbiteo siromaštva, zgléd delavcov, tolažba nevolni, njemi se priporečamo za svojo skradnjo vōro. Mi živimo v težavaj i nevolaj i on, šteri je tūdi nej meo nikšega bogastva, obilnosti i časti na toj zemli, nam stoji v tej bridki časaj najbliže. On je patron naši siromaški družin, naši očov pa tūdi naši drūstev i naši dečkov. Naši Orli májo te dén svoj svétek. Vsi ido skūpno k spovidi i sv. prečiščavanji. Pa tūdi drūga drūstva slavijo té den.

Mesec mare je posvečeni sv. Jožefi, i v tom meseci ščémo mi letos njegov den ešče prav posebno svetiti, ar smo v svoji nevolaj i težavaj njemi zdaj najbliže, ščémo se njemi pa približati tūdi po svojem srci, v poniznosti, potrplivosti i vdanosti v volo božo.

Podpérajte i čtite

„NOVINE!“

Materinski den.

Kak se zdaj, na dén poglavara svete družine vsi spomenémo poglavara domače družine, svojega očó, tak se lahko že naprej pripravimo, kak se spomnimo na materinski dén svoje matere.

Na den sv. Jožefa, ide vsakši naš drūžinski očó v cerkev. Tū opravi svoje cerkvene dužnosti, spomené se svoje družine pa tūdi svojega očó, či je že živ ali mrtev. Deca, z ostalov drūžinov pa molijo za svojega očó, prosijo, naj njemi dobra nebesa lehšajo življenje, skrbi i trūde na tom sveti, i sklenejo da se bodo tūdi sami po svojoj moči trūdili, da bodo svojemi očí v vsel trūdaj i nevplaj v pomoč.

Doma pa pripravijo mati i deca svojemi očí kaj takšega, ka ji nájbolé razveseli.

Ravno tak se lahko že naprej pripravimo za materinski dén. Ednok v leti obslūžavlemo spomin vsej naši zemelski mater, to je na dén 25. marca. Dosta je drūžin, v šteri se nigdar nišče ne spomni svoje matere ne za njéni god, ne za njéni rojstai dén. Pa konči té dén se spomnimo vsi svoji mater. Deca naj pripravijo svojim živečim materam veselje, odrasli se pa naj spomnijo v molitvaj svoje pokojne matere.

Samo edno mater má vsakši, vredna je, da se je ednok na leto spomnimo!

Dohodek.

Dohodek pravimo pri nas tistim prijemkom, štere dobijo naši dūhovniki od lūdstva za svojo plačo. Navadno je to zrnje v ništerni krajaj davlejo ljudé tūdi vino, meso, predivo ali pa penesne dajave. Vsi znamo, da smo svojim dūhovnikom dužni za njūvo delo nekaj dati, njim za potrebno življenje pa tūdi kak plačilo za trūde, štere májo z nami. Dohodek je ešče nikoga nej na nikoj spravo i je za vsakšega človeka tūdi tak malo breme, da se pri najbolje slaboj letini skoro nikaj ne pozna.

Dohodek sam je pa za dūhovnika tūdi tak mali prijemek, da samo z dohodkom ne bi mogao živeti. Za nas je pravzaprav samo vsakše leto eden opomin, da si moramo za svoje dūhovnike sami skrbeti. Ar či bi nam dūhovnike država ščista plačala i mi več nikše skrbi ne bi meli zavolo njij, ne bi bili s tem nikaj bole navezani na svoje dūhovnike kak do zdaj.

Najbole pa drega v očí dūhovniški dohodek tiste, šteri dūhovnikov nemrejo viditi i mislijo, da se zavolo tej mali dohodkov, naši dūhovniki potapljajo v bogastvi. To so ravno naši dični demokratje. Oni ščéjo pred lūdstvom na vse viže dopovedati, kak oni dūhovnike spoštūjejo i njim vse dobro želejo. Zdej so cilo od vlade zahtevali, naj država bogato plača dūhovnike, lūdstvi pa naj zbrīšejo dohodek, ar je po njūvom to takše breme za siromaško lūdstvo, da vsi na nikoj pridejo, či se dohodek ne odpravi. Demokratje dobro znajo, da država nema telko penez, da bi dūhovnike tak bogato lahko plačala kak to zdaj oni zahtevlejo, nego, zdaj mislijo, da bodo lahko pálig pred ljudmi gučali, kak jako skrbijo oni za dūhovnike, samo vlada je nej štela dati tistoga dūhovnikom kak so oni zahtevali.

Zakaj so pa demokratije te ne dali duhovnikom takše plače, gda so sami bili na vladi?

Demokratske novine »Jutro« zdej strašno na šurko pišejo, ka so vse oni prosili za duhovnike, nego vlada, v šteroj j tudi »duhovnik dr. Korošec je toga nej štela sprejeti. No pa po »Jutri« se je razkoračo tudi naš mali »Muravidé« i kriči, da so klerikalci proti nižišoj duhovščini. Da že na sveti od nikaj drugoga ne vej pisati, da bi bar od toga tiho bio, od koj nikaj razmi!

Kak bo z delavcami za Nemčijo?

Priporočamo našim ljudem, naj se nikaj preveč ne trčajo za Nemčijo, ar ešče dnes ne vemo za stalno kelko ljudi de pravzaprav šlo iz naše krajine. Od začetka je prišao glas iz Belgrada, da bi Nemci radi meli iz naše krajine jezero ljudi. Sledi, gda se je pogodba sklenjavala, je prišlo, da bo šlo iz naše krajine 400 ljudi, zdaj je pa dobilo naše uredništvo pismo od velikoga župana, gde se pravi, da bo šlo iz cele države 500 ljudi, kelko bo pa šlo iz naše krajine, je pa nikaj nej povedano. V tom pismi se pravi samo, da bodo delavce sme le nabirati samo borze dela ne pa privatni agenti. Mi mislimo, da bo najbogše, či se tisto število delavcov za Nemčijo, štero pri pade na našo krajino, lepo razdeli po faraj i bo lahko iz vsakše fare šlo nikelko delavcov ta. Iz siromaškejši i vekši far mogoče nikelko več, iz drugi pa nikelko menje. Od palerov pa znamo samo telko, da so tam paleri pravzaprav bole pregnji delavci, kak pa takši gospodje kak na imanjaj v našoj državi.

Bojimo se.

Naskori po tistom, kak smo v 10. številki naši novin pohvalili upravitela g. Jelovška i njegovo za vse naš hasnovito delo na imanji grofa Szaparija, smo čali, da nas g. Jelovšek šče zavolo toga tožiti. Skoro smo se nikelko prestrašili zato smo čakali, ka bo, Ar je pa g. Jelovšek bio tak dober i nas je nej tožo, zato, zdaj popravimo edno krivico, štero smo njemi včlnoli v tistoj številki. Zapisa. no je bilo namreč, da je zvozo iz maloga falata šume prek 20 vagonov jaličovi štang. To je bila pomota, zato zdaj popravimo i povemo, da je zvozo prek 200 vagonov štang. Za takšega gospoda, bi to lahko bila žalitev, ar je on nikši nevolen paver nej, da bi se njemi splačalo posekati samo za 20 vagonov štang.

Murska Sobota.

— Odvetnik dr. Ferdo Černe se je preselo iz naše Sobote v Slovenj. gradec.

— Tombola. Nižji poštni uslužbenci priredijo dobrodelno tombolo 22. aprila, či bi pa bilo slabo vreme, pa 29. aprila na glavnom trgi v Soboti. Čisti dobiček je namenjeni betožnim uslužbencem i njūvim družinam. Glavni dobitki so: Krava, pohišstvo, trda dr-

va, vreče mele i vnogo drugi. Tablica košta 2 Din.

— Cementnati trnec ali trotoar (pločnik) kre hiž v Soboti je zato, da ljudem nej trbej v največšem blati po sredi ceste med živinov i kolami hoditi. Ništerna mlada sobočka gospoda bi morala znati, da je trotoar nej za to, da se tam v trumaj postavijo, starejši človek se pa mora ajim po blati ogibati. Skoro bi lahko pravili, da znajo delavci iz zadaje goričke vesnice v tom pogledi več olike kak ništerni mladi, posiligosposki ljudje iz Sobote. Policaji pa mislimo, da so za to v Soboti, da tudi tu red delajo, nej da pred temi ljudmi cilo sami v blato stopijo.

Slovenska Krajina

— Križevci. Okrožni zdravnik dr. Ciril Komotar se je preselo v Lokvico. Mesto okrožnoga zdravnika v Križevcaj bo znova razpisano.

— Pečarovci. K tistomi žalostnomi slučaji, da je zbesnjeni pes vjo 26 let staroga Ludvika Zelka, i je te v Celji v velki mukaj mro, smo dobili nikelko pojasnila. Dečka je pes vjo 19. dec. 1927 leta i psa so ešče tisti den strelili. Župani so pa javili komaj 3. januara, da psa nemojo več nej so pa javili, či je pes koga vjo ali nej i če bi pes bio betežen. Tak je župan toga tudi nej naprej javo i je pri tom nikaj nej kriv. Opozarjamo pa vse, da se naj v takšem slučaji išče vsigdar včasi doktorska pomoč i župan javi zadevo na glavarstvo. Tak se reši tisti, šteroga takši pes vlej strašne smrti, na drugoj strani pa kaštige.

— Lotmerk. »Kristusovo trpljenje i smrt« igro ponovi lotmerško prosvetno društvo za naše ljudi to nedelo 18. marca. Iz Sobote vozi te den ob 2 vōri popoldnevi nikelko vekša železnica, tak, da lahko sprime prek 300 ljudi.

— Rogačavci. Po iadašnji navadi gornjega kraja naše krajine vlečejo v tistoj občini, gde se je na fajjšeske dni nišče nej oženo, ploh. Tak se je zgodilo tudi pri nas na fajjšeski pondelek. Vej so zato pri nas nej tak božni dečki i dekile, da nišče jod njij ne bi bio vreden zakonskoga jarma, zadovolni smo pa li bili, da smo lahko ploh vlekli. Velki, 80 metrov dugi jalič so nam šenkali g. Marič Franc, za šteroga se njim dečki i dekile srčno zahvalijo. Bilo je vse jako lepo okinčeno i vsi čestnitke vsakši po svojem zvanji lepo oblečeni. G. Tūrha Stefan so bili staršina, mladoženec pa Mekiš Franc s štirimi družbani, svadbicami i posnehaljov. Veseloga ljudstva je bilo okoli 3 jezero poleg, od veselice je ostalo čistoga dobička 200 din, ka smo darūvali za novi oltar pri sv. Jūrji No, če bodo deklino lepo svoje matere bogale, da njim kaj mošnjo napunišo za ženitev, dečki do se pa lepo obnašali i raj več dinarov k strani devali kak pa v krčmo nosili, te do je deklino mogoče raj mele, pa kleti nede trbelo več ploha vlečti.

— Opozarjamo vse živinorejce posestnike govenske i konjske živine i svinj na dnešnji oglas »Govedomedika«, jugoslovenske razpošilalnice zdravil za govedo, konje i svinje iz lekarne pri sv. Antoni v Maribori, Kopališka ul. 11.

Svetovna politika.

V Ženevi je zborovalo Drūštvo narodov. Glavna pitanja, štera je reševalo to društvo so bila Monošter, pogajanja med Vogrskov i Romunijov i posojilo Bolgarskoj državi. Države male antante, to so naša država,

Češka i Romunija, so naznanile Drūštvi narodov, da so avstrijski financari odpri v Monoštri 5 vagonov napunjeni z mašinskimi pūkšami, šteri vagonje so bili poslani iz Italije na Vogrsko. Po mirovnoj pogodbi se Vogrska nesmi oboroževati zato je takše spravlanje orožja na Vogrsko proti mirovnoj pogodbi. Vogrska je pravila, da je to orožje nej bilo namenjeno za vogrsko državo i da ne vej čido je orožje. I ar se za orožje nišče nej glaslo je vogrska vlada dala orožje vničiti i na javnoj licitaciji zdati kak stāro železje. Drūštvo narodov je sklenilo, da se tá zadeva ešče preišče i končna sodba te vō povej.

Druga zadeva je bila med Romunijov i Vogrskov. Romunija je v svojoj državi izvedla agrarno reformo nego vogrski velikaše, šteri so meli svoja imanja na Romunskom prosijo za svojo zemlo več kak Romunija plačuje. Romunija pa pravi, da ona vogrskim velikašom nikaj drakše ne plača zemle kak domačim. Pri tom pitanji se obei državi že dugo nemreta zmiriti i tudi Drūštvo narodov je zaednok ešče nikaj določenoga nej sklenolo.

Trétja zadeva je bila prošnja naše soside Bolgarije za vekše posojilo ka je tudi dobila. Za našo državo je pri tom zborovanji bilo važno to, da se pripravlja tesna prijateljska zveza med našov državov, Nemčijov i Francijov.

OBČNI ZBOR

Kmečke hranilnice in posojilnice v Križevcih Prekmurje, registrovana zadruha z neomejeno zavezo se vrši 25. marca 1928. točno ob 9. vōri v osnovnoj šoli v Križevcih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva i nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1926/27.
3. Sprememba pravil.
4. Volitev odn. odstavitev načelstva in nadzorstva.
5. Sklepanje o članstvu zadruge pri Zadrūžnoj zvezi.
6. Slučajnosti.

Odbor.

ODA SE POSESTVO

Lepa, nova zidana hiža, podobna vili, štale i vsi gospodarski objekti popunoma novi lepi sadovnjak, šteri da 8 polovnjakov sadjevca, 6 plūgov zemle poleg velke poti i železnice, oddaljeno pol vōre od trga Gornje Radgonje. Vse se z vsem vkūp oda včasi za 120.000 Din. Polovica se mora včasi plačati, druga polovica pa po dogovori. Što želej kūpiti, naj se zglati pri g.

Franc Klemen

pos. ŠRATOVCi pošta SLATINA
RADENCI št. 25.

Redni občni zbor

Kmečke posojilnice v Murski Soboti r. z. z n. z. se bo vršo dne 25. marca 1928. ob 3 vōraj popoldne v prostorih gostilne BANFI z

DNEVNIM REDOM:

1. Čitanje zapisnika lanskoga občnega zbora.
2. Poročilo načelstva i nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1927.
4. Sprememba pravil.
5. Čitanje revizijskoga poročila.
6. Slučajnosti.

Či bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se vrši eno vōro sledi na istom mestu i pri istom dnevnem redi drugi občni zbor ki sme ob vsakom številu navzočih sklepati.

Detelčno semen

čisti z jako dobrim mašinom od grint prav ščista, i vekši tao klepotca tudi odvzeme za prostovolni dar malo semena BEJEK ŠTEFAN, Krog št. 48. pri M. Soboti (Prekmurje.)

RAZGLAS o licitaciji.

Temeljem odloka g. velikega župana mariborske oblasti z dne 5. marca 1928. H. br. 260/2 razpisuje Vodna Zadruga v Dolnji Lendavi na podstavi členov 86 do 98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921. in njegovih izprememb ter dopolnitev v »Službenih novinah« št. 148 z dne 7. julija 1922. ter pravilnika z dne 18. novembra 1921. in njegovih izprememb ter dopolnitev z dne 22. maja 1922. s skrajšanim rokom po členu 89 navedenega zakona na den 25. marca 1928. ob 9 uri dopoldne v svojih prostorih v Dolnji Lendavi hiš. št. 51.

JAVNO USTNO OFERTALNO LICITACIJO

a) Za izkop Črnega potoka od km. 5-500 do km. 7-100, ter napravo obojestranskih nasipov ondi v občini Mala Polana, pod sledečimi bistvenimi pogoji: Izkop bode znašal okoli 5.000 m³ zemlje in gramoza ter so proračunani stroški najvišje s 50.000.

b) Za napravo enostranskega nasipa i 3 betonskih propustov ob Muri na Benici v občini Petišovci od km. 0 do km. 0-990 pod sledečimi bistvenimi pogoji: Izkop bode znašal okoli 8.170 m³ zemlje in gramoza in so stroški všteti z napravo propustov proračunani najvišje s Din 30.000.

Licitacije se sme udeleževati kot ponudnik vsak naš državljani, ki položi najkasneje do 1/2 9 ure na dan licitacije pri blagajniku Vodne Zadruga (Dolnje lendavska hranilnica) časno kavcijo in sicer ad a) Din 2-500, ad b) Din 1.500, odnosno ad a) in ad b) Din 4.000 v gotovini, državnih vrednostnih ali siceršnjih pupilarno varnost mudelih papirjih, ali vložni knjižici kake jugoslovenske hranilnice in se o tem komisiji pred začetkom dražbe izkaže.

Nadalje se morajo dražitelji izkazati s potrdilom davčnega urada, da so plačali vse davke, in dati pismeno izjavo, da so jim licitacijski pogoji znani in da pristajajo dražiti po njih.

Ponudniki morajo ostati v besedi dokler se ponudba enega njih končno veljavno po kompetentni oblasti ne sprejme.

Komur ostanejo dela mora zgoraj navedeno jamčevino takoj po obvestilu o sprejeti ponudbi zvišati na 10% izlicitirane svote.

Potrebna pojasnila in pogoje dobe zainteresenti v lokalu

Vodne Zadruga

v dneh 19., 22. in 24. marca v dopoldanskih urah, kakor tudi na dan dražbe pred začetkom iste.

Penezi:

Ameriški dolar 56,75 Din., Čehoslovenska krona 1,68 Din., Avstrijski šilling 8 Din., Vogrski pengő 9,73 Din., Nemška marka 13,53 Din., Taljanska lira 3 Din., Francuski frank 2,23 Din., Švicarski frank 10,93 Jugoslovanski dinar notira na švicarskoj borzi 9,18.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent)* pšenice 320—370 Din., žito 290—310 Din., oves 250 Din., ječmen 260 Din., kukorica 220—245 Din., hajdina 300 Din., proso 200 Din.

Cene pšenici kak tudi žiti i kukorci so v zadnjem tledni nekoliko spadnole. Setva namreč po celotni državi že zdaj jako dobro kaže i obeta dobro letino. Zato so že začeli tisti, šteri imajo velke vnožine zroja spravljenoga i so čakali visiki cen, svoje silje pomali tržiti. S tem je prišlo na plac vnogo silja i cene nekoliko kaplejo.

Živina: v Maribori: biki za klanje kg. 7—8 Din., krave za klanje 6—7 D., krave za klobase 4 5 D., mlada živina 7—7,50 Din., teoci 10—12,50 Din. Cena govedine: 10—17 Din., teteline 17—20 Din.

V Beč so lansko leto iz naše države zvozili 42.188 govenske živine i 209.477 svinj (od tej je bilo špehati 162.177, mesnati pa 47.300). Kak vidimo, nas lahko močno zadene, če se pogajanja za odavanje naše živine v Avstrijo razbijejo.

Svinje: V Maribori: prasci 7 do 9 tlednov 125—225 Din., prasci 3 do 4 mesece 225—400 Din. eden. Svinje kg. žive vage 10—12,50 Din., mrtva vage kg. 16 do 18 Din.

Belice: na veliko 75 p. do 1 D., na placi 1.— do 1,25 Din.

Mleko: na veliko 1,25 do 2 D., na placi 2,50 Din.

Kože: V Ljubljani: polske lisice 240 do 430 Din., vidre 600 do 720 Din., veverice zimske 20 Din., divji zavec 21 Din., jazbec 50 do 55 Din., srne 22 Din., dihur (tor) 120 do 170 Din., divje mačke 60 do 70 Din.

Cene kožam so od lanskoga leta jako poskočile. Za odajo sprejme kože vosejsmaka pisarna v Ljubljani, kam se lahko tudi pošlejo.

Mali oglasi.

K odaji

so močna nova kola za kravjo i za konjsko vprégo. Dobijo se po nizkoj ceni pri HORVAT FRANCI v Rakičani št. 74.

Senje v Rakičani.

Naznanjamo, da bo vršilo živinsko senje v Rakičani 22. marca 1928. i ne 26. Zato dr je te ravno senje v M. Soboti. Občina Rakičan.

KMETJE! POSESTNIKI! ŽIVINOREJCI!

Očuvajte se nesreče!

Leto za letom vničijo bolezni na jezere govenske živine, konjov i svinj. Ves Vaš trud i napor dugi mesecov i let razpadne Stojezeri i milijoni penez ido v nikoj. Vsej tej nesreči se lahko obvarujete, či zdravite svojo živino z

„Almaflorom“

najbogšim, najhitrejšem i najzaneslivejšim dnešnjim i v stojezero primeraj preizkušeni zdravilom.

„ALMAFLOR“ proti konjski koliki.

„ALMAFLOR“ proti napinjanji pri govenskoj živini.

„LA FLEUR“ proti zvužganji prebavi pri govedi i proti zadržavanji mleka pri dojni kravaj.

„HALF“ proti svinjskoj vročini i varovalno sredstvo proti rdečici.

„URINOT“ proti krvavoj vodi i pri govedi i pri konjaj.

Niti eden pameten živinorejec i posestnik živino ne sme biti brez tej zdravil. Kak nede razmeten gospodar čakao, da njemu hiža pogori, i se komaj po tom zavaruje, tak tudi nede čakao, da njemu živina zbeteža, nego njoj bo že naprej dávalo naša zdravila, zato, da njemu spoj ne zbeteža.

„Almaflor“

dobite v vsakšoj trgovini.

Cena škatulici z navodilom za vporabo je 40 Din.

Naša zdravila rabijo dues že vsi živinorejci v Europi. Na jezero je priporočil i zahval. Pristna zdravila so samo s plombov. Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA“

Jugoslovanska razpošiljalnica zdravil za govedo, konje i svinje iz lekarne pri „SV. ANTONU“ MARIBOR, Kopališka ulica 11.

Prijatelj zdravih tolažnik betežnih,

tak zovejo že naši starši i očaci je pravi, lepodišeči Fellerov

„ELSA-FLUID“

šteri lekša bolečine — tak zovejo že več kak 30 let ljudje šteri verno rabijo to priljubleno narodno sredstvo i kosmetikum, i v vnogi zahvalni pismaj pravijo, da se malo zahvaliti samo pravomi Fellerovomi Elsafluidi, da je ne prime tak zlehka prehlad, našast, influenza, gripa, kašel zamuknjnost, da je ne mantra nervoza i slabost.

Ka je namreč vzrok takšim bolestim? Največkrat to, da si premalo gojimo telo i obtok krvi!

Pa s kem se najbolje goji telo i pospeši krvotok na neškodlivi način? Z ribanijom pranjom, i mazanjom z Fellerovim Elsafluidom, šteri je izdelan iz sokov vnogi rastlin ki malo vrasitvo v sebi i je dobro tak odzvuina kak odznotra za celo telo i posebno ešče za želodec.

Probajte! V kratkom časi dobite veselo razpoloženje dober tek za jelo, voljo za delo, čutili se bodete sveži i mladi.

Gde pa dobite fal pravi Fellerov Elsafluid? V apotekah i vseh primernih trgovinah gdešteč ga prosite.

Vsešerom plačate za edno poskusno kanticu 6 Din., za edno dvojno kanticu 9 Dinarov, za edno špecialno kanticu 26 Dinarov, ali či naročite po pošti vam pride s poštov 9 poskusni, ali 6 dvojni, ali 2 špecialni kanticu 62 Din., ali pa 27 poskusni, ali 18 dvojni, ali 6 špecialni kantic samo 139 Din.

naslov jasno napišite: Lekarnar

EUGEN V. FELLER
Stubica Donja, Centrala 146
Hrvatska.

RAZPIS.

Martjanska rimsko kat. fara razpišuje delo za zidanje novega faroia. Ponudbe se lahko dajo samo za vsa dela vkup v zapretoi kuverti do marca 25. do 12. vore pri župnom uradi, gde se mora tudi položiti kaucija 10% od ponujenoga zneska.

Načrti i proračun se lahko pogledne na martjanskem faroia.

Stavbeni odbor si pridrži pravico, da sprime tisto ponudbo, štero on spozna za najugodnejšo ne glede na to, štera ponudba je najfalejša.

V slučaji da bi se niti edna ponudba za previsiki zneskov ne mogla sprejeti, ponudniki nemajo pravice do kakšne morebitne odškodnine.

Župni urad Martjanci.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

kupuje

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Vsem svojim POLSKIM DELAVCOM

naznanjam, da sam znova prevzeo delo za 1500 delavcov na Državnom Imanji „Belje.“

Plače so dnevne in to za moške Din. 15., 14. i 12., za ženske pa Din. 12. i 10. Plača za akordna dela je tista kak lansko leto.

Vsak delavec naj prinese s sebov svojo knjižo, ar brez te se ničče ne sprejme. Stare vogrskke knige ne valajo. Sprejmejo se samo dobri, mirni i marljivi delavci. Več se pozvej pri paleraj, šterim sam prek dao delo i ki to posebej razglasijo pri cerkvaj. Šteri pa želejo iti na Kneževu naj se zglasijo pri meni v Prosečkovej, šte. 16. p. Mačkovci (Prekmurje).

Vsem tistim, ki májo zavüpanje v meni pošiljam iskrene pozdrave i se v naprej priporočam, da vsak ešče drugiva dva s sebov pripela!

FRANJO KEREC

prevzematelj polskega dela — Prosečkaves.

Što šče meti

pri vöraj, dobra i fal, popravila naj se z zavüpanjem obrné na mene. Za vsakšo popravleno vöro garantiram edno leto.

Vaclav Plaček

urad

M. SOBOTA, gostilna g. Baca.

PREKMURSKA POSOJILNICA

r. z. z o. z. v Murski Soboti.

Poštni čekovni račun šte. 12628.

Vabilo

na VIII. redni občni zbor, ki se bode vršil dne 25. marca 1928. ob 1/2 11 uri v posojilniškem prostoru s sledečim

DNEVNIM REDOM:

- 1.) Ugotovitev sklepčnosti.
- 2.) Poročilo načelstva o poslovanju in računsknm zaključku za leto 1927.
- 3.) Poročilo nadzorstva o pregledu poslovanja in računskega zaključka za leto 1927.
- 4.) Odebritet letnega računa ter podelitev ob4ulotorija čl. načelstva in nadzorstva.
- 5.) Dodelitev čistega dobička rezervnemu fondu.
- 6.) Volitev načelstva in nadzorstva v smislu § 18 in 87 pravil.
- 7.) Slučajnosti.

Odlikovani

z zlato diplomo!

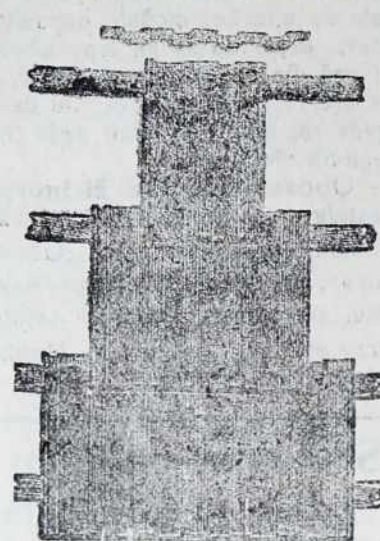
Prihranili bodete 40% na stavbenom lesi, meli te pa fal, lehki i dober pokriv, či pokrijete hišo z glasovito dvojno zarezo opeko

„BOHN“

Zahtevajte vzorec i ponudbe od parne pekarn

„BOHN“ Vinkovci

Pazite na znamko „Bohn“!

Patent „BOHN“
šte. 253